

THUYẾT MINH VỀ MỘT DANH LAM THẮNG CẢNH

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS biết cách viết bài giới thiệu một danh lam thắng cảnh.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Loại bài thuyết minh này, ngoài những điểm giống với các kiểu bài thuyết minh khác như phải quan sát, tìm hiểu, sử dụng các phương pháp thuyết minh, còn có một số điểm khác biệt quan trọng. Đó là sự hiểu biết về lịch sử, những điều không thể quan sát trực tiếp được, mà chỉ có thể tích lũy bằng học tập, nghiên cứu. Tuy vậy HS vẫn có thể giới thiệu bằng quan sát, miêu tả trực quan kết hợp với hiểu biết.

2. Bài dùng làm văn mẫu có nhiều tri thức lịch sử, nhưng lại thiếu phần miêu tả, thiếu bố cục ba phần thông thường. Ở đây sử dụng như một tài liệu thuyết minh cần sử dụng nhiều tri thức, nhưng HS có thể viết lại theo yêu cầu của các bài văn thuyết minh trong nhà trường.

3. Đối với HS ở các địa phương khác nhau, làm bài thuyết minh danh lam thắng cảnh địa phương mà HS có thể trực tiếp tham quan, quan sát, nhận xét, sắp xếp, dùng lời của mình để trình bày là hay nhất. GV nên chọn một địa điểm có tiếng của quê mình như sông, cầu, núi, hồ, đền, chùa,... cho HS thuyết minh là hợp lí nhất, những cách làm đó không mắc phải bệnh sách vở, mà kết hợp được tính chủ động sáng tạo của HS với lòng yêu quê hương của mình.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1. Nghiên cứu bài mẫu.

Bước 1. HS đọc và trả lời câu hỏi.

GV lưu ý cho HS bài này viết về hai đối tượng gần nhau : hồ Hoàn Kiếm và đền Ngọc Sơn, hồ và đền. Bài viết cho biết những tri thức gì ?

Muốn có những tri thức ấy thì người ta phải làm thế nào ? (Phải đọc sách, tra cứu, hỏi han,...)

Bước 2. Bài viết sắp xếp theo bố cục như thế nào ? Theo em có gì thiếu sót trong bố cục ? Có phải thiếu phần Mở bài không ?

Bước 3. Theo em, về nội dung bài thuyết minh trên đây còn thiếu những gì ? (Thiếu miêu tả vị trí, độ rộng hẹp của hồ, vị trí của Tháp Rùa, của đền Ngọc Sơn, cầu Thê Húc, thiếu miêu tả quang cảnh xung quanh, cây cối, màu nước xanh. Thỉnh thoảng rùa nổi lên... Nội dung bài viết do vậy còn khô khan.)

Qua các bước trên, GV cho HS học phần *Ghi nhớ*.

Hoạt động 2. Sắp xếp, bổ sung bài giới thiệu hồ Hoàn Kiếm và đền Ngọc Sơn (sử dụng nội dung phần *Luyện tập*).

Bước 1. Theo em có thể giới thiệu hồ Hoàn Kiếm và đền Ngọc Sơn bằng quan sát được không ? Thử nêu những quan sát, nhận xét mà em biết.

Bước 2. Xây dựng bố cục. Theo em, giới thiệu một thắng cảnh thì phải chú ý tới những gì ? GV gợi ý : Vị trí địa lí của thắng cảnh nằm ở đâu, thắng cảnh có những bộ phận nào, lần lượt giới thiệu, mô tả từng phần ; vị trí của thắng cảnh trong đời sống tình cảm của con người. Yếu tố miêu tả trong văn thuyết minh rất cần thiết, nhưng chỉ có tác dụng khơi gợi, không được làm lu mờ tri thức chính xác về đối tượng.

Bước 3. Xây dựng bài giới thiệu về hồ Hoàn Kiếm và đền Ngọc Sơn. GV nêu nhiệm vụ xây dựng bố cục cho đề văn. HS làm vào vở bài tập. GV kiểm tra và cùng HS phác hoạ một bố cục bài thuyết minh gồm ba phần, Mở bài, Thân bài và Kết bài.